

Kommunalpolitisk sammanställning

2014

Piratpartiet
Väsby

Inledning

Piratpartiets politik bygger grundläggande demokratiska och humanistiska värderingar. Vi står upp för alla människors lika värde, rätt till integritet och rätt att fritt och utan övervakning kunna kommunicera, söka och dela information. Vi kräver transparens och möjlighet att utkräva ansvar av makthavarna. Piratpartiet vill försvara de stora framsteg den moderna informationstekniken kan ge, och kämpa för människors rätt att slippa övervakning, oavsett om de befinner sig på internet eller ej.

Den kampen vill vi föra på alla politiska fronter: I EU, i nationell politik, i landsting och kommuner. Det handlar inte bara om den "stora politikens" beslut om övervakningslagar och immaterialrättsliga regler. Det handlar också om vilka dataprogram, låssystem och betalsystem man beställer till skolor, äldreboenden och stadsbussar. Det handlar om hur vi sköter bibliotek och daghem. Och hur vi planerar våra stadsmiljöer.

Det här är vad vi vill göra i Upplands Väsby kommun.

Kommunens beslutsfattande

För att demokratin ska bli verklig och meningsfull måste alla kommunens invånare känna att de har möjlighet att påverka, och att man lyssnar till deras synpunkter.

- Beslutsfattandet i kommunen ska präglats av tillgänglighet, öppenhet och transparens.
- Kommunen inför medborgarförslagssystem på hemsidor, där förslagen publiceras och alla intresserade kan kommentera på dem.
- Kommunen ska på sin hemsida skapa ett nav där man snabbt kan se vilka frågor som ska komma upp för beslut i kommunen och kunna ge input på frågorna innan besluten fattas.
- Makthavare och andra vuxna i kommunen måste lära sig av den unga generationen om den digitala kulturens möjligheter.

Integritet

Piratpartiet vill slå vakt om vår personliga integritet. Alla har rätt att slippa övervakning om man inte är misstänkt för något brott. Det ska vara möjligt att leva ett normalt liv och röra sig fritt i samhället utan att lämna elektroniska fotavtryck, som sedan kan användas för att kartlägga ens liv och rörelser. Elektronisk övervakning kan inte ersätta mänsklig närvaro och trygghet:

- System för betalning av kommunala tjänster, kollektivtrafik, trängselavgifter mm utformas så att de inte lämnar bestående elektroniska avtryck.
- Låssystem till servicehus och kommunala bostadsbolag utformas så det inte blir möjligt att i efterhand spåra vem som kommit och gått genom dörrarna till privata hem.
- Kameraövervakning av offentliga rum ska bara få användas i särskilda undantagsfall.
- Kommunen ska inte utsätta personal och elever för godtyckliga drogtester.
- Information som kommunen samlar in om personer ska bara användas för det ändamål som angetts som syfte vid insamlingen, så att exempelvis uppgifter från vägavgiftsstationer eller bussars kortautomater inte hamnar hos säkerhetspolisen, och uppgifter från skolor inte används för att spåra papperslösa flyktingar.
- Hänsyn till den personliga integriteten måste vara vägledande vid allt politiskt beslutsfattande.
- Fler poliser och nattvandrare på utsatta platser ger mer trygghet än övervakningskameror.
- Nattpersonal istället för videokameror på äldreboenden.
- Ökat stöd till meningsfulla fritidsaktiviteter i skola, fritidsgårdar och frivilligorganisationer, som kan fånga upp ungdomar på glid.
- Genomför områdessatsningar med grönområden, god belysning, skadegörelsebekämpning, konstinstallationer, samt bakgrundsmusik i exempelvis parkeringsgarage och stationsbyggnader.

Alla ska ha samma rättigheter och chanser

Kommunen ska ge samma rättigheter och ställa samma krav på alla, oavsett härkomst, hudfärg, funktionsnedsättning, religion, kön, sexuell läggning, livsstil, ålder, klädval och andra irrelevanta egenskaper:

- Kommunen ska skydda och respektera alla människors rätt att utöva och ge uttryck för sina religioner och andra övertygelser, sina traditioner och livsstilsval, så länge man inte i handling utövar intolerans mot andras övertygelser, traditioner och livsval.
- Kommunen ska noga se över olika regelsystem och deras tillämpningar för att identifiera och förändra regler och tillämpningar av regler, som idag missgynnar människor utifrån härkomst, hudfärg, kön och andra irrelevanta faktorer.
- Kommunen ska både i sin roll som arbetsgivare och utbildningsanordnare förebygga alla typer av diskrimineringsgrunder i lagen (sexuell läggning, könsidentitet, kön, etnicitet, funktionshinder, religion och ålder).
- Kommunen ska systematiskt arbeta för att förändra invanda strukturer, attityder och traditionella arbetsätt, som får som effekt att människor missgynnas utifrån härkomst, hudfärg, kön, sexuell läggning och andra irrelevanta faktorer.
- Kriterier för kompetens måste sättas så att de inte diskriminerar utifrån kultur och inkluderar både sådana relevanta kompetenser som ofta hittas hos män och sådana som ofta hittas hos kvinnor.
- Kyrka och stat är åtskilda. Kommunens regler och agerande ska vara anpassade efter att samhället är sekulärt. Till exempel ska buddisttempel, minareter och andra religiösa och sekulära församlingslokaler ha samma rätt som kyrkklockor att bidra till ljudbilden på offentliga platser.
- Kommunen ska värna alla människors rätt att själv styra över sin sexualitet, sin sexuella läggning och sitt val av partner utan att behöva frukta övergrepp eller trakasserier från vare sig familj, andra människor eller samhälle, så länge det sker med respekt för ens partner och dennes självbestämmande.

Allas rätt till internet

Tillgång till internet är inte en lyx utan en grundläggande förutsättning för att människor ska kunna ta del av information från myndigheter, delta i det demokratiska samtalet och kunna göra sin röst hörd i samhället. Med god digital infrastruktur blir kommunen attraktivare för företag, och det blir lättare att bo kvar och arbeta på distans.

- Kommunen ska se till att ett fritt, öppet och anonymt internet med hög hastighet finns tillgängligt över hela kommunen på liknande villkor som elektricitet och rinnande vatten.
- Kommunen ska stimulera utbyggnaden av inloggningsfri, avgiftsfri och anonym trådlös tillgång till internet i tätbebyggt område.
- Internettillgång och nödvändig utrustning för detta ska täckas av kommunens socialbidrag.
- Det är viktigt att vi inte låter den nya tekniken skapa klyftor i samhället mellan dem som vuxit upp med den och dem som gjort bekantskap med den på äldre dagar. Kommunen ska därför satsa på utbildning av äldre och stödja att tekniken anpassas efter äldre och funktionshindrades behov.

Informationsfrihet

Piratpartiet anser att information och kunskap ska få flöda och spridas så fritt som möjligt och med så få hinder som möjligt. Ju fler som kan dela och använda kunskap och information, desto mer nytta och glädje skapar den för människor.

- Kommunen och dess bolag ska inte bidra till att filtrera eller censurera vare sig allmänhetens eller anställdas/elevs/patienters internettillgång.

- Websidor och e-tjänster hos kommunen och kommunalt finansierade verksamheter ska vara tillgängliga för funktionshindrade.
- Information, statistik, databaser och rådata som samlas in eller sammanställs av kommunen och inte är integritetskänslig för enskilda, ska vara fritt tillgänglig för envar och fri att använda och sprida. Strukturerad data ska göras sökbar och maskinläsbar.
- Utlämnande av kommunens dokument ska ske så snabbt och enkelt som möjligt. Om inte särskilda skäl finns bör de kunna tillgängliggöras digitalt.
- Kommunen ska utforma sina system på ett sådant sätt att begäran om offentliga handlingar ska kunna effektueras på ett så effektivt sätt det är möjligt, så att frågeställaren inte drabbas av onödiga kostnader som kunnat undvikas med effektiva verktyg.
- Kommunen och dess chefer ska inte efterforska identiteten hos den som anonymt kräver ut offentliga handlingar.
- Så länge kommunen finansierar eller upphandlar en verksamhet i exempelvis en skola ska den kräva samma offentlighetsprinciper och samma rätt för personal att slå larm om missförhållanden som i kommunens egna verksamheter.

Kommunen ska inte stödja och göda tankemonopol

Piratpartiet värderar principen om informationsfrihet högt, och tycker att upphovsrätt, patent och annan immaterialrätt ofta gör mer skada än nytta. Kommunen ska därför så långt som möjligt se till att information, kunskap och material man tar fram eller införskaffar kan användas och vidareutvecklas av allmänheten utan immaterialrättsliga hinder. Kommunen vinner både kontroll och pengar genom att frigöra sig från några dominerande mjukvaruföretags oligopol, och bör därför följa Nederländernas exempel att i all verksamhet övergå till mjukvara med fri/öppen källkod.

- Material framtaget av kommunens anställda eller producerat med kommunens medel ska digitaliseras och släppas fria för envar att använda, sprida och vidareutveckla.
- När material köps in för kommunens medel ska man vid upphandlingen kräva att det ska få digitaliseras och släppas fritt för envar att använda, sprida och vidareutveckla.
- Vid upphandlingar ska kommunen kräva frihet från DRM (Digital Rights Management/Digital Restrictions Management), dvs tekniska system som syftar till att begränsa konsumenternas möjligheter att använda och kopiera digitala verk, trots att de har laglig rätt att göra det.
- Websidor och e-tjänster hos kommunen och av denna finansierade verksamheter ska använda öppna och fria standarder och vara tillgängliga utan krav på ett visst operativsystem eller datorprogram från ett visst företag. All elektronisk kommunikation ska kunna ske med öppna och licensfria protokoll/filformat.
- Ny mjukvara som tas fram i kommunala och huvudsakligen kommunalt finansierade verksamheter (som friskolor och privata vårdcentraler) ska bygga på öppen källkod. Proprietär programvara som används ska ha öppen standard för alla artefakter den skapar så att inga inlåsnings effekter uppstår. Målsättningen ska vara att fasa ut proprietär programvara till år 2025.

Kultur åt alla

Kultur spelar en viktig roll för individens och samhällets välbefinnande och fortlevnad. Därför bör kommunen ha en väl fungerande kulturell infrastruktur som gör kultur lättillgänglig för alla.

- Kommunen stödjer lokala museer, bibliotek, teatrar och konsertlokaler samt lokala kulturevenemang, som musikfestivaler och lan-parties.
- Institutioner som stadigvarande får stöd av kommunen ska arbeta för att göra sitt arbete tillgängligt digitalt, stimulera och lyfta nytt kulturskapande och inkorporera deltagarkultur i sin verksamhet.
- Kommunens kulturinstitutioner (som bibliotek och museer) ska stimulera icke-kommersiell spridning, användning och vidareutveckling av kultur.
- Kommunen ska skapa utställningsplatser där konstnärer får chansen att placera ut konstobjekt för allmän

beskådan.

- Kultur ska ha en naturlig plats i bland annat förskola, skola, arbetsliv, vård och äldreomsorg.
- Kommunen ska satsa särskilt på kultur för barn och ungdomar, t ex genom att skapa ”kommunala kulturskolor” efter den kommunala musikskolans modell, där barn och ungdomar får möjlighet att förkovra sig i olika sorters kultur.
- Kommunen ska satsa speciellt på kultur för sjuka, äldre och funktionshindrade – kultur stärker, läker och stimulerar kognitiva förmågor.
- Om kultur- idrotts- och andra arrangemang bekostas av kommunen eller tar emot kommunala bidrag ska det vara tillåtet för allmänhet och bidragsgivare att spela in eller på annat sätt dokumentera arrangemanget och offentliggöra det med fria licenser, så att alla kan ta del av det, och förädla upplevelsen vidare.
- Kommunen ska stödja och uppmuntra de kulturskapare som är nyfikna på och vill undersöka den nya tidens olika möjligheter för att skapa och sprida kultur.
- Bredda kulturbegreppet så att även sådana kulturyttringar som tidigare diskriminerats och ringaktats, ges samma förutsättningar som etablerade kulturformer. Skapa graffitiskolor och lagliga klotterplank. Erkänn spel som den kulturform det är och ge även datorspel kulturstöd.

Bibliotek

Med ny teknik och en förändrad bokmarknad blir bibliotekens roll för litteratur och kultur allt viktigare. Biblioteken ska utnyttja de möjligheter att bli ett nav för det litterära samtalet som uppkommer ifall de blir de enda fysiska platser där människor kan botanisera bland och bläddra i många olika pappersböcker.

- Biblioteken ska erbjuda en kontaktyta mellan upphovsmän och läsare för att upptäcka, skapa, efterfråga samt förmedla ny litteratur. De ska i största möjliga mån aktivt bidra till att lyfta fram nya och lokala kulturskapare.
- Varje bibliotek ska erbjuda fri och anonym tillgång till internet och hjälpa medborgare att orientera sig bland fri kultur och information på internet.
- Biblioteken ska skapa en kontaktyta mellan digital och ickedigital text. Utrusta så många bibliotek som möjligt med bokscannern och print-on-demand-maskiner där personer för självkostnadspris kan skapa e-böcker eller trycka e-böcker på bibliotek.
  - E-böcker innebär fantastiska nya möjligheter för litteraturen. Kommunerna och biblioteken måste stå emot de gamla förlagshusens försök att förbjuda biblioteken utnyttja de elektroniska böckernas fördelar. Kommunen ska därför verka för att biblioteken inte åläggs konstruerade utlåningsspärrar, som till exempel att en e-boksfil bara kan lånas ut en person åt gången.
  - Kommunen ska verka för att biblioteken bygger ett eget, gemensamt system utan DRM för utlåning av e-böcker, så att de görs oberoende av privata företagsintressen. I detta system bör det även finnas en möjlighet att ladda upp egna e-böcker för utlåning, för att på så sätt stimulera den nya generationens författare.
  - Utlåning av e-böcker ska vara tillgängligt utan krav på ett visst operativsystem eller mjukvara för ett visst företag.
- Stärk låntagarnas integritet genom krav på att lånehistorik raderas skyndsamt.
- För dem som så önskar ska biblioteken kunna spara lånehistorik för att hjälpa låntagare att hitta nya böcker som matchar deras intressen, och att finna likasinnade att diskutera och starta bokcirkel med.
- Ge bibliotekarier tillräckliga resurser för att själva göra urval av böcker att köpa in i stället för att förlita sig på paket från bokhandel/industri.
- Kommunen ska arbeta för att fjärrlån ska omfatta samtliga böcker som fritt lånas ut på något bibliotek i Sverige.
- Öppna upp mjukvaran och standarderna i bibliotekens system. Biblioteken bör i största möjliga utsträckning arbeta med fri och öppen mjukvara och uppmuntra sina samarbetspartners att göra detsamma. Proprietär mjukvara ska vara utfasad till år 2025. Om företag som samarbetar med biblioteken inte går med på att öppna upp mjukvaran och att använda öppna standarder bör biblioteken ta initiativen och byta partners eller utveckla mjukvaran själva.

Ideellt arbete

Ideellt arbete spelar en allt viktigare roll i samhället.

- Piratpartiet ser positivt på allmänningar och lokala initiativ för social gemenskap i syfte att minska utanförskap.
- Det ska bli enklare för människor att driva allmänningar.
- Piratpartiet ska arbeta för att platser för ideellt arbete och där allmänningar kan äga rum måste vara prioriterat när stadsplanering sker (så som parker, torg).
- För att skapa ett mer rättvist bidragssystem, där alla typer av ideella organisationer får samma villkor, ska bidragssystemen till alla ideella organisationer reformeras till ett mer enhetligt system, där de ideella organisationerna under samma villkor ges bidrag för olika bidragsgrundade kriterierna som organisationerna uppfyller.
- Om kultur- idrotts- och andra arrangemang bekostas med kommunala medel eller tar emot kommunala bidrag ska det vara tillåtet för allmänhet och bidragsgivare att spela in eller på annat sätt dokumentera arrangemanget och offentliggöra det med fria licenser, så att alla kan ta del av det, och förädla upplevelsen vidare.
- Kommunen ska stödja den civila sektorn/ ideella organisationer för att skapa mötesplatser mellan dem som bott längre och kortare tid i Sverige, i stil med korskulturella matlagningsskolor och blandade fotbollslag, syjuntor och scoutpatruller.
- För att ha rätt till offentligt stöd ska ideella organisationer ansluta sig till grundläggande principer om respekt för mänskliga rättigheter och olika människors livsval.
- Alla tomma lokaler under kommunens regi ska komma till föreningslivets gagn kostnadsfritt.

Förskola och skola

Skolor och förskolor ska förbereda eleverna att orientera sig och agera i den informations- och kunskapsväv, som idag förenar skolan med samhället utanför.

- Skola och förskola ska lära barn och elever att hitta, tolka, analysera och värdera information, och ge dem de grunder och referensramar som behövs för att kunna förädla informationen till kunskap, skapa förståelse och att dra slutsatser från denna.
- Förskola och skola ska använda arbetsformer som stimulerar elevernas kreativitet, samarbetsförmåga och initiativförmåga. Elever måste tränas i att analysera informationsflöden, se mönster, tänka fritt och kritiskt förhålla sig till olika källor och påståenden.
- Förskola och skola ska ge varje barn möjlighet att utvecklas optimalt (kunskapsmässigt, intellektuellt och socialt) utifrån hennes egna förutsättningar.

Kommunen ska därför se till att alla lärare får fortbildning i undervisning om kritiskt tänkande.

Skolans arbetsformer

Informationsteknikens utveckling har lett till en förändrad lärarroll, och skapar stora möjligheter för nya arbetsformer. Vi vill därför att:

- Alla elever och lärare på alla stadier i skolan ska ha tillgång till såväl datorer med internetuppkoppling som papper, skrivmaterial och välsorterade bemannade bibliotek.
- Lärartätheten i skolan är generellt sett en viktig faktor för hur väl undervisningen fungerar och för hur väl undervisningen kan individualiseras efter varje elevs behov. Vi vill därför sträva efter att minska klassernas storlek.
- Verka för att lära ut mer studieteknik i skolan.
- Kommunens skolor ska filma föreläsningar, genomgångar och andra liknande undervisningsmoment, och göra dem tillgängliga för alla elever och andra intresserade.
- Kommunens förskolor och skolor ska utnyttja de möjligheter den moderna informationstekniken skapar för att föra in omvärlden i den dagliga undervisningen och etablera samarbeten mellan både elever och lärare

över geografiska avstånd och statsgränser.

- För att en större del av lärarnas tid ska kunna användas till personliga möten och direktkontakt med elever ska kommunens skolor bli bättre på att utnyttja de möjligheter modern informationsteknik skapar för elever att lyssna på bra föreläsningar och träna moment som rättas automatiskt utan att ta lärartid i anspråk.
- Alla elever ska tidigt under sin skoltid under lekliknande former få prova att programmera, så att de får känna att det är de som är datorernas herrar och härskarinnor.
- Skolan måste undvika att låsa fast elevernas framtida datoranvändning vid särskilda operativsystem och program som binder dem till företag med monopol eller oligopol på mjukvara. Så mycket som möjligt av elevernas arbete sker i fri/öppen programvara.
- Kommunen tar initiativ till samarbete med andra kommuner för att tillsammans stödja utveckling av fri och öppen programvara så att proprietär programvara kan vara utfasad från skolsystemet år 2025.
- Elever ska i skolan få grundläggande information, utbildning och praktisk kunskap om olika typer av operativsystem så att de kan göra informerade val.

Värna elevers integritet, medbestämmande och arbetsmiljö

- Elevers skolmiljö ska vara fri från kameraövervakning.
- Inga obligatoriska drogtestar i skolan.
- Skolor ska inte ha rätt att övervaka elevers privata kommunikation.
- Eleven ska vara fri att själv välja sin klädsel i skolan, så länge den inte skapar hinder för undervisningen.
- Piratpartiet anser att skolpersonalens närvaro för eleverna är viktig i bekämpningen mot mobbing.
- Mobbing motverkas inte genom övervakning av datorer utan genom förebyggande arbete i förskolor och skolor och på arbetsplatser, och genom att vi alla markerar för varandra när saker inte är acceptabla.
- Verka för mer elevinflytande och demokrati i skolan.
- Skollagens krav på medinflytande bör följas bättre av skolor, så att elever ges inflytande över utbildningen, får ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla den och hålls informerade i frågor som rör dem.
- Piratpartiet ska arbeta för att skolelever undervisas i stresshantering.
- Alla skolor ska på sikt ska ha egna kuratorer som har större närvaro hos eleverna.
- Elever ska fortlöpande kallas till psykoterapeut, kurator, psykolog eller liknande under grundskoletiden.
- En ökad närvaro i grundskolan av kuratorer, psykologer och psykoterapeuter, som ska få kontinuerlig fortbildning.
- Alla psykoterapeuter, kuratorer, psykologer, skolsköterskor och liknande yrkesgrupper i grund- och gymnasieskolan, ska få obligatorisk utbildning i HBTQ-frågor.

Utbildning för integration

Avgörande för dem som kommer nya till Sverige är att unga snabbt kommer in på en nivå i skolan där de kan hänga med och lära känna andra, och att de som kommer senare i livet ges en bra utbildning i svenska som ger kontakter med arbetsmarknaden.

- Skolan måste bli bättre på att låta nykomna elever hamna på den nivå deras förkunskaper fungerar på.
- Svenskundervisningen för invandrare måste bli bättre på att möta var elev på dess nivå och utifrån dess förutsättningar och behov.
- Kommunen bör utveckla system där senare delar av svenskundervisningen kan integreras med arbete och/eller praktik på arbetsplatser.

Kommunens ansvar för framtidens läromedel

Då den ekonomiska upphovsrätten är på väg att implodera behövs nya modeller för att ta fram de läromedel skolorna behöver.

- Kommunen uppmuntrar lärare att tillsammans utforma och skriva nya öppna läroböcker inom sina ämnesområden.

- Skolor som finansieras av kommunen sätter av en del av den totala arbetstiden för lärare till att ge minskad undervisningsskyldighet åt lärare som utvecklar fria läromedel.
- Kommunen stödjer och donerar till kollaborativa insatser för att producera material som används av skolorna.
- Kommunen börjar i upphandlingar av läromedel efterfråga och efter en övergångsperiod kräva att dessa har öppna licenser, så att de kan bearbetas och vidareutvecklas av de lärare som använder materialet, och enkelt och kostnadsfritt göras tillgängligt elektroniskt för alla lärare, elever och andra intresserade.
- År 2025 ska alla läromedel i kommunens skolor och förskolor skolan vara fritt tillgängliga med öppna licenser.

Dessutom anser vi om skolan

- Nationella prov ska betygssättas av lärare på andra skolor än den eleven går på.
- Större skriftliga prov i grundskolan och gymnasiet ska rättas anonymt för att undvika att personlig koppling mellan rättare och elev påverkar betyget.
- Piratpartiet vill inte att skolor med bättre resultat ska ges några extra ekonomiska fördelar gentemot andra skolor eftersom det riskerar att leda till glädjebetyg.
- Alla kurser som ges på distans på komvux ska kunna sökas av alla behöriga oavsett jobbsituation och tidigare studier.

Äldre och funktionshindrade

Äldre och funktionshindrade måste ha samma rätt till integritet och samma möjligheter att njuta av mänsklig samvaro, kultur och natur som yngre och icke funktionshindrade.

- Gamla, sjuka och funktionsnedsatta måste få möjligheter till mänsklig samvaro, tillgång till grönområden/natur och möjligheter att uppleva och utöva kultur.
- Äldre som behöver vård ska få bo ihop med sin partner även om man träffat denne på ålderns höst.
- Många äldre och funktionsnedsatta står idag utanför den digitala världens möjligheter att knyta nya kontakter, uppleva kultur, utöva kultur, samla information, skaffa kunskap och enkelt kommunicera med myndigheter. Samhället ska därför stödja utbildning och utveckling av utrustning som kan göra det möjligt och underlätta för äldre och funktionsnedsatta att utnyttja den moderna informationstekniken.
- Nattpersonal istället för videokameror på äldreboenden.
- Samma regler hos privata som offentliga vårdgivare till skydd för dem som slår larm om missförhållanden.
- Piratpartiet ska verka för att fixarservice införs där detta saknas.
- Piratpartiet ska verka för att öka byggandet av boenden för äldre.
- Piratpartiet ska verka för att tillgängligheten ska höjas i samhället.
- Piratpartiet ska verka för att färdtjänst och sjuktransporter ska förbättras.
- Piratpartiet ska verka för att missbrukarvården för äldre förbättras.

Bostäder

Få saker är så viktiga för en människas integritet som möjligheten att ha en egen dörr att stänga om sig, som man själv kontrollerar nyckeln till. Piratpartiet vill därför ta krafttag för att bygga bort bostadsbristen.

- Kommunen måste garantera alla sina invånare tak över huvudet. Ingen åtskillnad ska göras baserat på medborgarskap eller beteende.
- Då hemlösa uppsöker offentligt finansierade härbärgen ska de inte avkrävas namn och personnummer.)
- Bryt upp oligopolen i byggsektorn för att få ner byggkostnaderna, till exempel genom att kommunen fördelar mark för bebyggelse i mindre delar och till fler aktörer.

- Kommunen måste ta ett ökat ansvar för framförhållning i markinköp och planering.
  - Motverka segregering genom att planera för andra upplåtelseformer när ny bebyggelse sprängs in i redan existerande, och genom att dela upp ny mark i mindre områden som tilldelas fler olika aktörer.
- Större mångfald i byggandet av bostäder. Vi vill se en produktutveckling av bostäder för olika grupper med olika behov.

Kommunen som arbetsgivare

Hur kommunen agerar som arbetsgivare är viktigt av flera skäl. Det påverkar inte bara kvaliteten i den service man ger invånarna. Det spelar också en viktig roll för mångfalden i samhället och för att alla människor, oavsett bakgrund, kön, sexuell läggning, hudfärg och andra irrelevanta egenskaper, ska känna sig lika välkomna och respekterade.

- Det är viktigt att alla yrkeskategorier, oavsett utbildningsnivå, får fortbildning och kompetensutveckling.
- Skydda och stärk rätten att avslöja missförhållanden på arbetsplatsen utan risk för repressalier och undersökningar om vem som lämnat ut information.
- Ingen övervakning av anställdas privata elektroniska kommunikation ens om den sker över arbetsgivarens datorer eller uppkopplingar.
- Alla anställda ska behandlas lika och lika respektfullt av både arbetsgivare och arbetskamrater. Lika lön för lika krävande och ansvarsfyllda arbeten med samma kompetensnivå.
- Kameraövervakning i syfte att övervaka personalen på arbetsplatsen inte ska vara tillåten.
- Kommunen ska utveckla ett system vid anställningar där personuppgifter som namn, kön, adress och födelseort inte syns när man gör urval av vilka sökande som kallas till anställningsintervju.
- Kommunen ska gå i spetsen för att se föräldraledighet som en merit.
- Kommunen ska sträva efter jämn åldersfördelning på sina arbetsplatser.

Miljö

- Kommunen deltar i utveckling av energismart byggande för att minska användningen av fossila bränslen till uppvärmning.
- Kommunen stimulerar hemjobb och telekonferenser för att minska resande och resandets miljöpåverkan.
- Cyklar ska prioriteras och cykelbanor byggas, både i städer och mellan orter. System för att gratis låna cyklar ska utvecklas.
- Vi vill se en kraftigt utbyggd lokal och regional kollektivtrafik, så att denna blir både attraktivare och kan svälja fler passagerare. Där så behövs byggs system med större kapacitet än dagens, som spårvagn, tunnelbana och pendeltåg.
- Kommunen ska stödja ett rikstäckande system för biljetter inom kollektivtrafiken inom länstrafikbolag och det rikstäckande järnvägsnätet.

Övrigt

- Gör det möjligt för alla som behöver och önskar kvalificerad vård mot missbruk att få det.